

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0005

Humanitární pomoc v době mnohonásobné krize - potvrzení našich zásad pro účinnější a ambicióznější reakci na humanitární krize

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. ledna 2026 o humanitární pomoci v době mnohačetných krizí - potvrzení našich zásad pro účinnější a ambicióznější reakci na humanitární krize (2025/2085(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 208 a 214 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“),
- s ohledem na čl. 3 odst. 5 a článek 21 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“),
- s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na jejich dodatkové protokoly,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou ratifikovala EU i všechny její členské státy,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 2730 (2024) ze dne 24. května 2024 o ochraně humanitárních pracovníků, pracovníků OSN a přidruženého personálu v ozbrojeném konfliktu,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN 1325 (2000) ze dne 31. října 2000 o ženách, míru a bezpečnosti a na devět následných souvisejících rezolucí Rady bezpečnosti OSN, které stanoví agendu žen, míru a bezpečnosti,
- s ohledem na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji, která se konala v roce 1994 v Káhiře, a na její akční program a na výsledky hodnotících konferencí,
- s ohledem na Pekingskou akční platformu a na výsledky jejích hodnotících konferencí,

- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle udržitelného rozvoje,
- s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1257/96 ze dne 20. června 1996 o humanitární pomoci¹,
- s ohledem na tzv. velkou dohodu (Grand Bargain) podepsanou dne 23. května 2016, na výroční nezávislé zprávy o této dohodě, zejména na zprávu z roku 2021, a na rámec a přílohy tzv. velké dohody 2.0 (Grand Bargain 2.0), jež byly představeny na výroční schůzi konané ve dnech 15.-17. června 2021, jakož i na obnovené závazky přijaté na výročním zasedání ve dnech 19.-20. června 2023,
- s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN ze dne 23. srpna 2016 o výsledcích Světového humanitárního summitu a o závazcích přijatých jeho účastníky,
- s ohledem na „humanitární obnovu“, jak ji navrhl zástupce generálního tajemníka OSN pro humanitární záležitosti a koordinátor nouzové pomoci Tom Fletcher ve svém sdělení meziagenturnímu stálému výboru OSN dne 10. března 2025²,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 10. března 2021 o humanitární činnosti EU: nové výzvy, stejné zásady (COM(2021)0110),
- s ohledem na Plán EU pro práva žen, který vypracovala Komise,
- s ohledem na akční plán EU pro rovnost žen a mužů a posílení postavení žen v rámci vnější činnosti EU (GAP III),
- s ohledem na aktualizované obecné zásady EU na podporu dodržování mezinárodního humanitárního práva³,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 10. prosince 2018 o ženách, míru a bezpečnosti a na strategický přístup EU k ženám, míru a bezpečnosti na období 2019–2024,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 20. května 2021 o humanitární činnosti EU, ze dne 22. května 2023 o řešení nedostatku finančních prostředků na humanitární pomoc, ze dne 7. května 2024 o ochraně v humanitárním kontextu a ze dne 24. června 2024 o aktualizaci obecných zásad EU týkajících se dětí a ozbrojených konfliktů,

¹ Úř. věst. L 163, 2.7.1996, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj>.

² Sdělení koordinátora nouzové pomoci Toma Fletchera humanitárnímu společenství, 10. března 2025.

³ Úř. věst. C 303, 15.12.2009, s. 12.

- s ohledem na závěry Rady ze dne 16. prosince 2024 o posílení podpory Týmu Evropa pro celosvětové potravinové zabezpečení a výživu,
- s ohledem na Globální výhled Světového potravinového programu na rok 2025,
- s ohledem na Globální humanitární přehled za rok 2025 vypracovaný Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA),
- s ohledem na zprávu organizace UN Women z roku 2025 nazvanou „At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women’s organizations in humanitarian crises worldwide“,
- s ohledem na zprávu Mezinárodního výboru Červeného kříže z roku 2024 o mezinárodním humanitárním právu a výzvách, které představují současné ozbrojené konflikty,
- s ohledem na zprávu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) z roku 2025 o zemích v nestabilní situaci,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora 15/2025 ze dne 18. června 2025 „Humanitární pomoc EU v rámci řízení na dálku“,
- s ohledem na zprávu sdružení Equal Measures 2030 z roku 2024 „Findings from the 2024 SDG Gender Index: A gender equal future in crisis?“,
- s ohledem na prohlášení ministrů zahraničních věcí skupiny G7 ze dne 13. května 2022 o posílení anticipačních opatření v humanitární pomoci,
- s ohledem na závěrečný dokument čtvrté mezinárodní konference o financování rozvoje, který je rovněž označován jako Sevillský závazek (*Compromiso de Sevilla*),
- s ohledem na pokyny Generálního ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci (GŘ ECHO) z roku 2023 „Promoting equitable partnerships with local responders in humanitarian settings“,
- s ohledem na prohlášení humanitárních dárců o klimatu a životním prostředí z března 2022,
- s ohledem na závazek k „důslednějšímu dodržování mezinárodního humanitárního práva prostřednictvím jeho prosazování, šíření a provádění“ a k „ochraně humanitárních a zdravotnických pracovníků“, který EU a její členské státy a jejich národní společnosti přijaly na 34. mezinárodní konferenci Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce,

- s ohledem na závazek k „odblokování a usnadnění přístupu humanitární pomoci: větší politické a diplomatické angažovanosti a výraznější podpoře humanitárních pracovníků“, který EU a její členské státy přijaly na 34. mezinárodní konferenci Mezinárodního hnutí Červeného kříže a Červeného půlměsíce,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 7. května 2025 o přepracovaném dlouhodobém rozpočtu Unie v měnícím se světě⁴,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 24. června 2021 o stavu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU v rámci zdraví žen⁵,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 29. listopadu 2018 o situaci zdravotně postižených žen⁶,
 - s ohledem na svá usnesení o humanitární pomoci, zejména na usnesení ze dne 15. prosince 2021 o nových směrech pro humanitární činnost EU⁷, ze dne 6. července 2022 o řešení problémů při zabezpečování potravin v rozvojových zemích⁸ a ze dne 23. listopadu 2023 o vytváření inovativní strategie humanitární pomoci: zaměření pozornosti na současné a zapomenuté krize⁹,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj (A10-0257/2025),
- A. vzhledem k tomu, že mnohostranný humanitární systém čelí bezprecedentním výzvám, neboť naléhavou humanitární pomoc potřebuje nebývale velký počet lidí a že oproti roku 2023 vzrostlo množství nestabilních situací včetně ozbrojených konfliktů; vzhledem k tomu, že se odhaduje, že v roce 2025 bude celosvětově potřebovat naléhavou humanitární pomoc a ochranu 305 milionů lidí¹⁰; vzhledem k tomu, že termín mnohačetné krize odkazuje na složitý a vzájemně propojený soubor krizí, k nimž dochází současně¹¹;
- B. vzhledem k tomu, že podle odhadů čelí více než 319 milionů lidí na světě akutnímu nedostatku potravin, přičemž přibližně 70 % z nich žije v nestabilní nebo konfliktem zasažené oblasti¹², kde přibližně

⁴ Přijaté texty, P10_TA(2025)0090.

⁵ Úř. věst. C 81, 18.2.2022, s. 43.

⁶ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 164.

⁷ Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 80.

⁸ Úř. věst. C 47, 7.2.2023, s. 149.

⁹ Úř. věst. C, C/2024/4223, 24.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4223/oj>.

¹⁰ OCHA, Global Humanitarian Overview 2025.

¹¹ Společné výzkumné středisko, Unraveling the polycrisis with foresight and innovation, 26. března 2025.

¹² World Food Programme 2025 Global Outlook.

každý pátý člověk trpí hladem; vzhledem k tomu, že zásadní význam pro řešení těchto výzev, především v oblasti potravinového zabezpečení, má i nadále mezinárodní spolupráce, zejména s partnery, kteří mohou poskytnout významnou pomoc, včetně transatlantické spolupráce;

- C. vzhledem k tomu, že do roku 2030 bude více než 90 % celosvětové chudoby soustředěno v Africe; vzhledem k tomu, že klíčem k tomu, aby se tato populace z pasti chudoby vymanila, jsou výživa, zdraví a vzdělání; vzhledem k tomu, že podle odhadů jsou v roce 2025 humanitární potřeby nejvyšší ve východní a v jižní Africe, kde humanitární pomoc potřebuje 85 milionů lidí; vzhledem k tomu, že celých 35 % této pomoci připadá na krizi v Súdánu;
- D. vzhledem k tomu, že situace v Afghánistánu vyvíjí na již napjaté humanitární zdroje ještě větší tlak a zhoršuje nuzné podmínky milionů lidí, kteří se snaží přežít, včetně žen a dívek;
- E. vzhledem k tomu, že celosvětově je nuceně vysídleno více než 122 milionů osob, jak dokládá Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), přičemž téměř 60 % z nich žije v nestabilní nebo konfliktem zasažené oblasti a z tohoto prostředí také pochází více než 70 % žadatelů o azyl v EU¹³;
- F. vzhledem k tomu, že humanitární systém se potýká s rozsáhlou finanční krizí; vzhledem k tomu, že v roce 2024 bylo na základě výzvy OSN k poskytnutí humanitární pomoci ve výši 50 miliard USD získáno pouze 43 % těchto prostředků; vzhledem k tomu, že situaci dále vyostřilo zrušení programů Agentury USA pro mezinárodní rozvoj (USAID) a snížení zahraniční pomoci od jiných klíčových dárců, včetně několika členských států EU, což vedlo k znepokojivému poklesu celosvětového objemu finančních prostředků na iniciativy v oblasti humanitární pomoci, zdraví, genderové rovnosti a klimatu; vzhledem k tomu, že v návaznosti na výzvu OSN pro rok 2025 bylo v první polovině roku 2025 poskytnuto pouze 13 %¹⁴ potřebných finančních prostředků na humanitární pomoc 188 milionům lidí v 72 zemích; vzhledem k tomu, že v důsledku škrtnů v USAID bude přes 14 milionů lidí do roku 2030 ohroženo na životě, z toho 4,5 milionu dětí mladších pěti let¹⁵; vzhledem k tomu, že škrty ve financování prohlubují hladomor, přičemž akutní nedostatek potravin dosáhl historicky nejvyšší úrovně; vzhledem k tomu, že mají nepřiměřený dopad na ženy, dívky, osoby se zdravotním postižením a osoby žijící ve venkovských

¹³ UNHCR, Mid-Year Trends, 9. října 2024.

¹⁴ Bílý dům, „Reevaluating and Realigning United States Foreign Aid“, 20. ledna 2025.

¹⁵ The Lancet, Evaluating the impact of two decades of USAID interventions and projecting the effects of defunding on mortality up to 2030: a retrospective impact evaluation and forecasting analysis.

a odlehklých oblastech, což dále zhoršuje stávající nerovnosti¹⁶; vzhledem k tomu, že mezi nejvíce zasažené patří místní a celostátní organizace vedené ženami a bojující za práva žen; vzhledem k tomu, že tyto škrtý rovněž ohrožují bezpečnost a dobré životní podmínky vnitřně vysídlených osob, uprchlíků a znevýhodněných osob; vzhledem k tomu, že mají ničivý dopad na celosvětové zdraví, když dále zvyšují celkovou úmrtnost, nemocnost a zdravotní postižení v důsledku nerovného přístupu k léčbě a prevenci a základním službám a zboží a vedou ke zvýšenému riziku propuknutí infekčních nemocí a pandemií, a na potravinové zabezpečení;

- G. vzhledem k tomu, že v reakcích na jednotlivé výzvy k financování humanitární pomoci existuje nápadná nerovnováha, která svědčí o tom, že větší počet krizí zůstává opomíjen; vzhledem k tomu, že zapomenutými krizemi se rozumí závažné, vleklé humanitární krizové situace, kdy se postiženému obyvatelstvu nedostává žádné nebo dostává pouze omezené mezinárodní pomoci a kdy neexistuje politický závazek krizi vyřešit, částečně i kvůli nedostatečnému zájmu sdělovacích prostředků;
- H. vzhledem k tomu, že humanitární pomoc ve stávajícím víceletém finančním rámci (VFR) je nedostatečná, což vede k rutinnímu využívání rezervy na pomoc při mimořádných událostech; vzhledem k tomu, že EU musí ke zintenzivnění svého úsilí v oblasti humanitární pomoci vyzvat další aktéry; vzhledem k tomu, že humanitární pomoc by měla nejen podporovat, ale také aktivovat místní komunity a do humanitární pomoci je zapojit;
- I. vzhledem k tomu, že v humanitární oblasti má zásadní význam propojení humanitární pomoci, rozvoje a míru, neboť vedle okamžité úlevy je nutné usilovat o koordinaci, spolupráci a soudržnost mezi odvětvími s cílem řešit základní příčiny vleklých krizí; vzhledem k tomu, že EU a její členské státy společně financují 42 % celosvětové rozvojové pomoci; vzhledem k tomu, že OECD předpokládá, že v roce 2025 oficiální rozvojová pomoc poklesne o 9 až 17 %¹⁷; vzhledem k tomu, že Komise chce prostřednictvím iniciativy Global Gateway do roku 2027 mobilizovat udržitelné a inkluzivní investice ve výši až 300 miliard EUR; vzhledem k tomu, že nestabilní situace vyžadují ze strany EU zvláštní přístup a strategii;
- J. vzhledem k tomu, že za nárůstem humanitárních potřeb stojí zejména konflikty, změna klimatu a hospodářské faktory, přičemž všechny tyto tři okolnosti jsou způsobeny člověkem a prostřednictvím koordinovaného a společného úsilí je lze zvrátit; vzhledem k tomu, že nejvíce ozbrojených konfliktů bylo zaznamenáno roce 2023;

¹⁶ Save the Children, Girls Pay the Price As Aid Cuts Hit Countries with Deepest Gender Inequality, 11. října 2025.

¹⁷ OECD, Cuts in official development assistance, 26. června 2025.

vzhledem k tomu, že důsledky změny klimatu a zhoršování životního prostředí vedou ke zvýšené nestabilitě a konfliktům, vyvolávají rizika související s klimatem, přírodní katastrofy, nedostatek zdrojů, včetně nedostatku vody a potravin, vnitřní vysídlování a nucenou migraci, jež neúměrně postihují ženy a znevýhodněné skupiny;

- K. vzhledem k tomu, že dochází k alarmujícímu nárůstu odpírání bezpečného a neomezeného přístupu k humanitární pomoci lidem v nouzi v mnoha kontextech, například i během konfliktů, přírodních katastrof a epidemií nemocí, a to jak ze strany vládních jednotek, tak v oblastech kontrolovaných nestátními ozbrojenými subjekty, přičemž tento vývoj je ještě umocněn posilováním nebezpečných a korozivních tendencí při výkladu a uplatňování mezinárodního humanitárního práva a humanitárních zásad lidskosti, nestrannosti, neutrality a nezávislosti; vzhledem k tomu, že záměrné odpírání přístupu k humanitární pomoci a zneužívání této pomoci za účelem prosazování politické a vojenské agendy je v rozporu se závazky vyplývajícími z mezinárodního humanitárního práva;
- L. vzhledem k tomu, že nerespektování mezinárodního humanitárního práva vede k soustavnému a rozsáhlému porušování mezinárodního humanitárního práva i mezinárodních lidskoprávních norem, k úmyslným útokům na civilisty, ničení základní infrastruktury, jako jsou školy a nemocnice, k útokům na humanitární pracovníky, rozsáhlému sexuálnímu násilí a verbování dětských vojáků; vzhledem k tomu, že roste počet a vliv ozbrojených nestátních aktérů v globálních konfliktech a že některé z nejvražednějších útoků na civilní obyvatelstvo spáchaly právě nestátní ozbrojené skupiny; vzhledem k tomu, že dochází k nebývalému počtu útoků na humanitární pracovníky, civilní obyvatelstvo a civilní infrastrukturu, zejména v konfliktech v Gaze a v Súdánu¹⁸;
- M. vzhledem k tomu, že podle OSN žilo v roce 2023 v okruhu 50 kilometrů od místa konfliktu více než 600 milionů žen a dívek, což je o více než 50 % vyšší počet než před deseti lety;
- N. vzhledem k tomu, že celkově dramaticky vzrostlo sexuální násilí v průběhu konfliktů – OSN v roce 2023 zaznamenala 3 688 ověřených případů takového sexuálního násilí, což bylo o 50 % více než v předchozím roce, přičemž v 95 % ověřených případech se jednalo o násilí na ženách a dívkách, z toho 32 % na dětech¹⁹;
- O. vzhledem k tomu, že v době konfliktů a krizí se již existující genderové nerovnosti často prohlubují, což vede k tomu, že ženy a dívky jsou neúměrně více vystaveny negativním dopadům od

¹⁸ OCHA, *World Humanitarian Day: Attacks on aid workers hit another record, humanitarian call for urgent action*, 19. srpna 2025.

¹⁹ Úřad zvláštního zástupce generálního tajemníka OSN pro sexuální násilí v průběhu konfliktů, 15. zpráva generálního tajemníka OSN o sexuálním násilí v průběhu konfliktů, 4. dubna 2024.

vysídlení přes genderově podmíněné násilí až po vyloučení ze služeb na záchranu života a z rozhodovacích procesů; vzhledem k tomu, že ženy, dospívající dívky, osoby se zdravotním postižením, původní obyvatelé, osoby LGBTQI+ a starší osoby mají často další, vzájemně se umocňující znevýhodnění, jež je třeba mít na zřeteli; vzhledem k tomu, že podíl dvoustranné pomoci s cíli genderové rovnosti v humanitárním odvětví je trvale nízký a v posledních několika letech dále poklesl, přičemž v letech 2021–2022 stagnoval na 17 %²⁰; vzhledem k tomu, že ženy hrají v humanitárním kontextu klíčovou úlohu jako první zasahující; vzhledem k tomu, že investice do genderové rovnosti v humanitárním kontextu zachraňují životy; vzhledem k tomu, že existují důkazy o tom, že genderově citlivé humanitární plánování přináší vysoké výnosy, konkrétně 8 USD za každý investovaný 1 USD²¹, přičemž však přetrvávají výzvy v oblasti stanovování priorit;

- P. vzhledem k tomu, že násilí na ženách ve všech svých podobách (fyzické, sexuální, psychické, ekonomické nebo kybernetické) představuje porušení lidských práv, extrémní formu diskriminace žen a jednu z hlavních překážek dosažení genderové rovnosti;
- Q. vzhledem k tomu, že protigenderová hnutí stále více zneužívají humanitární krize k oslabování genderové rovnosti a ke zbavování ženských organizací legitimacy, a to i v partnerských zemích EU;
- R. vzhledem k tomu, že polovinu obyvatelstva zasaženého krizemi tvoří děti a že k porušování jejich práv dochází v alarmující míře, k čemuž přispívá i drastické snižování finančních prostředků na iniciativy a programy zaměřené na děti; vzhledem k tomu, že nyní žije v oblastech zasažených konfliktem více než 473 milionů dětí, což je více než jedna šestina dětí na světě; vzhledem k tomu, že neustále roste počet dětských vojáků; vzhledem k tomu, že u dětí je větší pravděpodobnost než u dospělých, že budou zabity nebo zmrzačeny, naverbovány ozbrojenými skupinami a sexuálně zneužity; vzhledem k tomu, že podle odhadů více než 52 milionů dětí v zemích zasažených konfliktem nechodí do školy²²;
- S. vzhledem k tomu, že církve a náboženské organizace poskytují při reakci na krize jedinečnou přidanou hodnotu díky důvěře, které se těší v rámci komunit, své schopnosti mobilizovat dobrovolníky a své časté přítomnosti v těžko dostupných oblastech; vzhledem k tomu, že jejich dlouhodobé odhodlání a celistvý přístup k podpoře (kombinace materiální a psychosociální pomoci) mají zásadní význam pro budování odolnosti a trvalého míru;

²⁰ OECD, Development Finance for Gender Equality 2024, OECD Publishing, Paříž, 2024.

²¹ UN Women, Facts and figures: Humanitarian action, 15. dubna 2025.

²² UNICEF, „Not the new normal“ – 2024, one of the worst years in UNICEF's history' for children in conflict, 28. prosince 2024.

Zajištění dodržování mezinárodního humanitárního práva a potřeba strategie humanitární diplomacie EU

1. vítá závazek Komise k financování humanitární pomoci, přičemž EU a její členské státy zůstávají, pokud jde o financování humanitárních potřeb, největším světovým dárcem; trvá na tom, že je povinností a odpovědností všech států a stran konfliktu dodržovat a zajistit dodržování mezinárodního humanitárního práva a mezinárodních lidskoprávních norem, že je nutné prioritně zabezpečit ochranu civilního obyvatelstva a že toto zůstává základním cílem vnější činnosti EU, včetně její humanitární pomoci; vyzývá EU, aby ještě více zdůrazňovala prvořadou důležitost nezpochybnitelných humanitárních zásad lidskosti, nestrannosti, neutrality a nezávislosti, které jsou stále více pod tlakem, a aby prosazovala mezinárodní humanitární právo uplatňováním zásadového humanitárního přístupu založeného na potřebách a vyvarovala se partnerství, která by tyto zásady oslabovala; připomíná, že podle čl. 3 odst. 5 Smlouvy o EU Unie přispívá k ochraně lidských práv a k důslednému dodržování a rozvoji mezinárodního práva, včetně dodržování zásad Charty OSN, a v souladu s článkem 2 Smlouvy o EU prosazuje jako jednu ze svých hlavních zásad rovnost žen a mužů, a vyjadřuje politování nad tím, že humanitární pomoc, zejména pro ženy a dívky, je stále méně vnímána jako priorita; zdůrazňuje, že v rámci humanitární činnosti EU a závazku EU zajistit přístup ke službám péče o reprodukční zdraví a zdraví matek je důležité podporovat všeobecný přístup ke službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;
2. je šokován nárůstem počtu případů porušení mezinárodního humanitárního práva v posledních letech, přičemž u některých z nich se podle dostupných zpráv jednalo o válečnou strategii; vyjadřuje politování nad ubýváním humanitárního prostoru, nízkou mírou dodržování mezinárodního humanitárního práva a oslabováním humanitárních zásad, což do značné míry brání poskytování životy zachraňující pomoci v některých oblastech zasažených konfliktem; důrazně odsuzuje alarmující nárůst útoků na civilní obyvatelstvo a infrastrukturu nezbytnou pro jeho přežití, krutostí páchaných na dětech a útoků na humanitární pracovníky; je zděšen bezostyšným porušováním zásady nedotknutelnosti zdravotnických zařízení, když k útokům na nemocnice – v rozporu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2286 (2016) ze dne 3. května 2016 o ochraně zraněných a nemocných, zdravotnického a humanitárního personálu v ozbrojených konfliktech – dochází v téměř každém konfliktu; žádá, aby byli pachatelé těchto systematických útoků pohnáni k odpovědnosti, a vyzývá EU, aby zvážila sankce vůči státním i nestátním subjektům, které záměrně brání přístupu humanitární pomoci;
3. vyzývá Komisi a členské státy, aby posílily opatření k předcházení porušování mezinárodního humanitárního práva a aby řešily nedostatky v monitorování jeho porušování tím, že budou

shromažďovat nestranné a nezávislé údaje a účinněji vést obhajobu založenou na důkazech, aby byli pachatelé pohnáni ke spravedlnosti; vyzývá Komisi, aby prosazovala mechanismy pro monitorování a oznamování problémů s přístupem humanitární pomoci v oblastech zasažených konfliktem;

4. vítá přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN 2730 (2024) o ochraně humanitárních pracovníků, pracovníků OSN a přidruženého personálu v ozbrojeném konfliktu; zdůrazňuje, že mezinárodní humanitární právo stanoví povinnost respektovat a chránit humanitární pracovníky, a poukazuje na význam podpory nezávislé, neutrální a nestranné humanitární činnosti ochranou humanitárního prostoru před přímými útoky, nezamýšlenými dopady protiteroristické činnosti a sankčních režimů, politizací a zavádějícími narativy;
5. vyzývá k přijetí konkrétních opatření, jež zajistí účinnou ochranu a bezpečnost humanitárních pracovníků v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2730 (2024), včetně zahájení šetření, transparentnosti a nestranného vyšetření případů porušení mezinárodního humanitárního práva; zdůrazňuje, že je třeba zohlednit větší zranitelnost místních pracovníků, kteří čelí zvýšeným bezpečnostním rizikům, a zajistit jim zvláštní ochranu; vyzývá Komisi, aby prosazovala opatření pro zajištění bezpečnosti a ochrany humanitárních pracovníků a aby požadovala odpovědnost za útoky na tyto pracovníky; připomíná význam mechanismů rychlé reakce, například po vzoru iniciativy „Protect Aid Workers“, jež nabízejí okamžitou finanční, právní a psychosociální pomoc humanitárním pracovníkům, kteří čelí zatčení, zastrasování nebo jiným bezpečnostním hrozbám;
6. vyjadřuje znepokojení nad rostoucími hrozbami, obtěžováním a kriminalizací obránců lidských práv a humanitárních dobrovolníků v konfliktech a krizích; vyzývá EU, aby jejich ochranu zařadila mezi své humanitární priority; vyjadřuje politování nad narůstajícími pokusy kriminalizovat bez legitimních důvodů humanitární pomoc, zejména zásahy zachraňující životy osob na útěku před konfliktem, násilím, pronásledováním nebo chudobou; vyzývá k přijetí ochranného právního rámce, který by řešil kriminalizaci pomoci, bojoval proti beztrestnosti a začleňoval do sankčních režimů humanitární výjimky, jakož i opatření, která zabrání kriminalizaci humanitárních pracovníků prostřednictvím protiteroristických zákonů;
7. potvrzuje svou podporu multilateralismu, jehož jádrem je OSN; zdůrazňuje, že operace EU musí být koordinovány a harmonizovány s mezinárodními orgány, a vyzývá Komisi, aby i nadále kriticky podporovala různé subjekty OSN v humanitární oblasti s cílem zajistit dodržování humanitárních zásad a mezinárodního humanitárního práva; znovu potvrzuje povinnost respektovat

mandáty subjektů OSN a umožňovat jejich provádění a důrazně odsuzuje veškeré pokusy znemožňovat, omezovat nebo oslabovat účinné plnění humanitárních povinností agentur OSN;

8. zdůrazňuje, že je třeba bezodkladně řešit bezprecedentní humanitární krizi v Súdánu a v Demokratické republice Kongo, které v současnosti patří k nejzávažnějším na světě, když v Súdánu naléhavě potřebuje humanitární pomoc jedna třetina obyvatelstva a v mnoha částech země je potvrzen extrémní nedostatek potravin a hladomor a nejínak je tomu v Demokratické republice Kongo, kde humanitární pomoc potřebuje 21 milionů lidí; vyzývá všechny strany konfliktu, aby zajistily bezpečný a neomezený přístup humanitární pomoci v souladu s humanitárními zásadami a aby respektovaly a chránily humanitární pracovníky; rovněž vyzývá EU a její členské státy, aby humanitární pomoc Súdánu a Demokratické republice Kongo a jejich sousedním zemím zvýšily, a zejména aby financovaly podporu obětem sexuálního násilí spáchaného během těchto konfliktů, místní programy pro posílení odolnosti a ochrany a programy na podporu práv žen a dětí a genderové rovnosti;
9. zdůrazňuje, že humanitární pomoc, tedy hlad, nesmí být nikdy zpolitizována nebo využívána jako zbraň a měla by se dostat k civilistům v nouzi bez překážek nebo manipulace a v plném souladu s mezinárodním humanitárním právem; opakuje, že distribuční místa, civilisty, humanitární a zdravotnické pracovníky je třeba chránit a že nesmí být terčem vojenských akcí; vyjadřuje rozhořčení nad zabitím 508 humanitárních pracovníků v Gaze a nad opakovanými útoky na nemocnice a humanitární konvoje; důrazně se staví proti tomu, aby byla pomoc v Gaze rozdělována způsobem, který je neslučitelný s humanitárními zásadami; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že uplatňovaný systém rozdělování vedl k zabití více než tisíce Palestinců žádajících o pomoc; vyzývá mezinárodní společenství, aby reagovalo a zahájilo vyšetřování s cílem pohnat ke spravedlnosti všechny, kteří za možná porušení mezinárodního práva v lokalitách spravovaných nadací Gaza Humanitarian Foundation nesou odpovědnost;
10. požaduje neomezené a rozsáhlé poskytování humanitární pomoci za koordinace OSN a v souladu s humanitárními zásadami; vyzývá k otevření všech potřebných hraničních přechodů a připomíná, že odepření přístupu k humanitární pomoci zachraňující životy je kolektivním trestem, který představuje válečný zločin; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné, aby všechny mezinárodní humanitární subjekty, a zejména ty, které jsou součástí sítě OSN, měly v souladu s článkem 214 Smlouvy o fungování EU plný, rychlý, bezpečný a neomezený přístup na celé území Pásma Gazy; zdůrazňuje ústřední úlohu Agentury OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA) v poskytování humanitární pomoci palestinským uprchlíkům a vyjadřuje hluboké politování nad pokusy zbavit ji legitimacy; vyzývá k obnovení mandátu a financování

agentury UNRWA v plném rozsahu, pod silným dohledem a za plné odpovědnosti zajištěním dlouhodobého, udržitelného, víceletého a předvídatelného financování pro reformovanou agenturu UNRWA s cílem poskytovat životně důležité služby palestinským uprchlíkům a předcházet dalším humanitárním krizím;

11. vyzývá rovněž k zachování a dalšímu navýšení humanitární podpory EU poskytované civilnímu obyvatelstvu postiženému útočnou válkou Ruska proti Ukrajině, se zvláštním zaměřením na potřeby vnitřně vysídlených osob, uprchlíků, starších osob a dětí, včetně obětí nucených deportací do Ruské federace a na okupovaná území;
12. poukazuje zejména na situaci v Afghánistánu, který čelí závažné a složité humanitární krizi, kdy pomoc potřebuje více než 23,7 milionu lidí; konstatuje, že situace se pravděpodobně ještě zhorší v důsledku vyhoštění uprchlíků z Pákistánu a Íránu a přetrvávající regionální nestability; vítá závazek EU poskytnout podporu ve výši 266 milionů EUR a požaduje cílená místní opatření na pomoc ženám a dívkám;
13. opět vyzývá Komisi, aby společně s členskými státy a Evropskou službou pro vnější činnost (ESVČ) a zvláštními zástupci EU a po konzultaci s humanitárními aktéry vypracovala strategii humanitární diplomacie EU s cílem zvýšit úsilí a zajistit systematictější a koordinovanější přístup k humanitární diplomacii a zároveň se přizpůsobit neustále se měnícím okolnostem, a to s využitím všech dostupných nástrojů a politické a hospodářské váhy EU prostřednictvím politického dialogu a vztahů v oblasti obchodu a pomoci, s cílem zajistit přístup humanitární pomoci, chránit humanitární pracovníky a zajišťovat humanitární prostor v ozbrojených konfliktech, včetně jednání o ukončení nepřátelských akcí, humanitárních přestávkách a bezpečných průchodech pro civilisty a humanitární pomoc v aktivních konfliktech; vybízí Komisi, aby společně s členskými státy, ESVČ a zvláštními zástupci EU zajistila, aby humanitární diplomacie na vysoké úrovni systematicky vycházela z praktických zkušeností humanitárních aktérů, kteří by měli být pravidelně konzultováni;
14. vyzývá Komisi, aby posílila opatření umožňující předcházet porušování mezinárodního humanitárního práva a aby řešila nedostatky v monitorování jeho porušování tím, že bude shromažďovat údaje a účinněji prosazovat nápravu na základě důkazů;
15. poukazuje na to, že je nutné zajistit přístup nezávislých humanitárních organizací do všech zařízení souvisejících s migrací, včetně zajišťovacích zařízení, přijímacích center a neformálních pohraničních zón, v nichž ženy a osoby LGBTIQ+ čelí zvýšenému riziku násilí, vykořisťování a odpírání základních služeb, mj. zdravotní péče v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; vyzývá

k zavedení transparentních mechanismů monitorování a odpovědnosti v tomto prostředí;

Financování humanitární pomoci

16. vítá navrhované navýšení finančních prostředků na humanitární pomoc na 25 miliard EUR pro nástroj Globální Evropa a vyzývá k výraznému navýšení úrovně financování humanitární pomoci v příštím VFR a k zajištění odpovídajícího, předvídatelného a soustavného financování, přičemž zdůrazňuje, že flexibilita humanitární pomoci by měla být účelově vázána, zejména s ohledem na rostoucí rozdíl mezi humanitárními potřebami a objemem financování, ale také s cílem podpořit zájem EU na prosazování celosvětového míru, stability a její mezinárodní důvěryhodnosti jako zásadového humanitárního aktéra a spolehlivého dárce; důrazně doporučuje, aby všechny orgány EU a členské státy usilovaly o podporu mezinárodní spolupráce s cílem společně řešit globální humanitární výzvy, zejména celosvětový nedostatek potravin;
17. vyzývá Komisi, aby zachovala samostatné rozpočtové položky a nástroje pro humanitární pomoc s cílem dodržovat zásady neutrality, nezávislosti a nestrannosti; nesouhlasí s navrhovaným sloučením nástroje humanitární pomoci EU s nástrojem pro sousedství a rozvoje a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa v příštím VFR a zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby rezerva na pomoc při mimořádných událostech byla v případě potřeby schopna reagovat na vnitřní i vnější potřeby EU;
18. žádá Komisi, aby zajistila, že zvýšená flexibilita v rámci příštího VFR bude ve prospěch humanitární činnosti EU a její větší transparentnosti, aniž by byla dotčena neutralita, dopad, důvěryhodnost a předvídatelnost této činnosti; připomíná, že transparentnost je klíčem k zajištění toho, aby byl příští VFR chráněn před zneužíváním, podvody a porušováním zásad právního státu a hodnot Unie a aby se humanitární a rozvojová pomoc financovaná Unií dostávala k civilnímu obyvatelstvu v nouzi; vyzývá Komisi, aby posílila své monitorovací mechanismy a zajišťovala přísný výběr místních partnerů, striktní sledování způsobu využívání finančních prostředků a posílenou spolupráci s členskými státy a mezinárodními aktéry s cílem předcházet riziku odklonu nebo zneužití prostředků; vyzývá k posílení mechanismů demokratického dohledu, pokud jde o přidělování a využívání finančních prostředků EU na humanitární pomoc, s přihlédnutím k doporučením organizací občanské společnosti při monitorování a hodnocení humanitárních operací financovaných EU;
19. znovu potvrzuje, že důvěryhodnost EU jako globálního humanitárního aktéra závisí na tom, že bude pokračovat ve svém odhodlaném, zásadovém, soustavném a inkluzivním zapojení v regionech postižených humanitárními krizemi, a to i v nestabilních prostředích

a zapomenutých krizích; opakuje, že humanitární pomoc nesmí být podřizována geopolitickým nebo bezpečnostním cílům či cílům v oblasti kontroly migrace a varuje před zneužíváním humanitární činnosti k plnění cílů vnější politiky EU nebo jejích členských států;

20. opět vyzývá Komisi, aby vypracovala harmonizovanější přístup k opomíjeným krizím, podala zprávu o svém závazku vyčlenit 15 % svého původního ročního rozpočtu určeného na humanitární pomoc na opomíjené krize a bránila tomu, aby prostředky, které byly vyčleněny na již tak podfinancované krize, byly převáděny do jiných oblastí; vyzývá Radu, aby lépe koordinovala podporu a pozornost členských států, pokud jde o tyto krize;
21. upozorňuje na specifické výzvy, jimž čelí děti a osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny, pokud jde o přístup k humanitární pomoci; zdůrazňuje, že pouze zlomek oficiální rozvojové pomoci (12 %) se v současné době zaměřuje na děti, ačkoli jejich zastoupení mezi obyvateli zemí přijímajících oficiální rozvojovou pomoc je mnohem vyšší, a to přesto, že investice do dětí – a nikoli pouze do jednotlivých odvětvových priorit – podporují trvalé zlepšení životní úrovně dětí i celých jejich komunit; zdůrazňuje, že je důležité upřednostňovat specifické potřeby dětí, zejména vzdělávání a ochranu, a to ve všech fázích humanitární reakce, včetně připravenosti, pomoci a obnovy v souvislosti s mimořádnými událostmi; zdůrazňuje, že ochrana práv a dobrých životních podmínek dětí má zásadní význam pro dlouhodobou odolnost a udržitelný rozvoj; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily specializované mechanismy financování, programování a koordinace s cílem řešit specifické potřeby dětí v humanitárním kontextu;
22. zdůrazňuje, že je třeba, aby veřejné financování zůstalo primárním zdrojem humanitární pomoci, a to s ohledem na odpovědnost států za zajišťování odpovídajícího a soustavného financování, přičemž si je vědom toho, že veřejné financování samo o sobě nebude k překonání nedostatečného objemu prostředků na humanitární pomoc stačit, a zdůrazňuje, že je proto třeba se zaměřovat na nové zdroje financování, mimo jiné ze soukromého sektoru; vybízí proto Komisi a členské státy, aby rozšířily základnu zdrojů tím, že budou podporovat rozvoj inovativních přístupů a partnerství s cílem zaplnit mezeru ve financování humanitární pomoci ve spolupráci s mezinárodními finančními institucemi, mezinárodními rozvojovými bankami, soukromým sektorem – za předpokladu, že případné soukromé zapojení bude v souladu s humanitárními zásadami a bude plně transparentní – a vědeckou obcí, a doplnit tak mezinárodní veřejnou humanitární pomoc a napravit nedostatek finančních prostředků na tuto oblast; vyzývá Komisi a členské státy, aby zkoumaly progresivní a udržitelné mechanismy financování humanitární pomoci; zdůrazňuje, že je zapotřebí spolupracovat s novými dárcovskými zeměmi s cílem zvýšit jejich příspěvek k humanitární pomoci;

23. vítá humanitární obnovu, již zahájila OSN, a zdůrazňuje, že musí být příležitostí k posílení humanitárních zásad a systému, který bude založen na vzniklých potřebách a zaměřený na lidi, a nikoli pouze na snižování nákladů; zdůrazňuje, že pro dosažení větší účinnosti a účelnosti je rovněž důležité zajistit odpovědnost za realizaci a že oblasti, jako jsou mandáty k ochraně a opatření v oblasti genderově podmíněného násilí, hrají klíčovou úlohu při záchraně životů;
24. vítá značné úsilí Komise o to, aby humanitární dodavatelské řetězce byly účinnější a účelnější, vzhledem k tomu, že z nich vyplývá téměř 70 % nákladů na humanitární pomoc, což z nich činí kritickou oblast zájmu při řešení rostoucího nedostatku finančních prostředků; vybízí Komisi, aby i nadále rozvíjela a podporovala strategický přístup k dodavatelským řetězcům;
25. vyzývá členské státy, aby plnily svůj kolektivní závazek poskytovat alespoň 0,7 % hrubého národního důchodu (HND) na oficiální rozvojovou pomoc a dostály tak svému cíli, že budou do roku 2030 věnovat alespoň 0,2 % HND na nejméně rozvinuté země, a aby vyčlenily 10 % své rozvojové pomoci na humanitární činnost; vyzývá Komisi, aby zajistila, že humanitární pomoc se bude odpovídajícím způsobem zaměřovat na potřeby žen a dívek a bude představovat strategickou investici s dlouhodobými pozitivními dopady pro všechny, přičemž vyjadřuje politování nad tím, že organizace hájící práva žen jsou i nadále systematicky podfinancovány a dostávají méně než 1 % celosvětové oficiální rozvojové pomoci²³;
26. vyjadřuje znepokojení nad možným snížením počtu delegací EU, a to i ve třetích zemích, kde je poskytována významná humanitární pomoc; domnívá se naopak, že je nezbytné tyto struktury v nejkritičtějších zemích posílit;

Vypracování integrovaného přístupu k nestabilním situacím

27. zdůrazňuje, že nestabilní situace jsou natolik rozmanité, že vyžadují individuální přístupy a zvláštní finanční nástroje, které podpoří společnou činnost humanitárních, rozvojových a mírových aktérů a zároveň budou respektovat jasný mandát v oblasti zásadové humanitární činnosti, zaměří se obzvláště na spolupráci s místními aktéry a posílí jejich postavení jak při rozhodování, tak při provádění programů; vyzývá Komisi a členské státy, aby se i nadále a ještě intenzivněji angažovaly v nestabilních prostředích zasažených konfliktem;
28. vyzývá Komisi, aby přijala sdělení o humanitární pomoci plánované v jejím pracovním programu na rok 2026 se zaměřením na

²³ Stručný přehled politiky v oblasti ODI: „Where next for feminist foreign policy - on funding feminist movements?“, <https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf>, květen 2024.

ambiciózní a integrovaný přístup k nestabilitě zaměřený na lidi a mechanismy jeho provádění a aby přípravu a provádění této strategie konzultovala s Parlamentem; vítá oznámený záměr Komise připravit integrovanou strategii pro řešení nestability a konfliktů; zdůrazňuje, že je důležité vypracovat strategii, na níž bude vyčleněno vhodné financování specifické pro daný kontext, která bude řešit vzájemně propojené výzvy v oblasti míru, rozvoje, opatření v oblasti klimatu a humanitárních potřeb, a to i prostřednictvím větší spolupráce s místním soukromým sektorem, při plném dodržování humanitárních zásad; v souvislosti s touto strategií vyzývá Komisi, aby zohlednila genderový rozměr;

29. vyzývá Komisi, aby zajistila, že země nebudou lapeny v nekonečném cyklu humanitární pomoci, ale spíše budou schopny přejít k udržitelnému rozvoji, s cílem posílit místní komunity a bránit závislosti na vnějších dodávkách, a to prostřednictvím financování základních služeb, jako je vzdělávání, zdravotnictví a klíčová infrastruktura, mimo jiné včetně strategie Global Gateway, která má potenciál dosáhnout pokroku v řadě vzájemně propojených cílů udržitelného rozvoje, a to využitím více zdrojů financování, včetně investic soukromého sektoru, a dodržováním sociálních a environmentálních norem, které by mohly vést k rychlejšímu růstu, tvorbě důstojných pracovních míst, snížení chudoby a příjmové nerovnosti a zajištění odolnějšího a inkluzivnějšího rozvoje, v němž nikdo nebude opomenut; vyzývá Komisi, aby využívala nástroje spolupráce EU pro plány místního rozvoje prostřednictvím konkrétních cílených projektů, které již byly vyzkoušeny členskými státy;
30. připomíná, že změna klimatu je jednou z hlavních příčin konfliktů, sucha, hladomoru a migrace; zdůrazňuje, že zvyšování hladiny moří může představovat existenční hrozbu pro malé ostrovní rozvojové státy, které patří mezi země, jež jsou změnou klimatu ohroženy nejvíce;

Podpora účinné humanitární reakce uplatňováním přístupu založeného na propojení humanitární, rozvojové a mírotvorné činnosti, lokalizaci pomoci a anticipačních opatřeních

31. vyzývá EU, aby pokročila v uplatňování trojího propojení humanitární, rozvojové a mírotvorné činnosti s cílem řešit klíčové příčiny krizí a podporovat budování odolnosti, zejména v nestabilních a konfliktem zasažených prostředích, a to prostřednictvím podpory místních organizací, včetně organizací vedených mladými lidmi a ženami, náboženských organizací, které při reakci na humanitární krize hrají klíčovou úlohu, a zajištěním jejich úplné, rovné a smysluplné účasti v cyklu humanitárních programů a v rozhodovacích procesech na všech úrovních;

32. vyzývá Komisi, aby splnila svůj závazek a začala do roku 2027 poskytovat alespoň 25 % svých finančních prostředků na humanitární pomoc místním subjektům, a to i prostřednictvím využívání společně financovaných fondů podle zemí a dalších mechanismů financování, které upřednostňují místní subjekty, a aby zkoumala, jak poskytovat granty přímo místním organizacím a pomáhat posílit jejich kapacity pro plnění regulačních požadavků a požadavků na transparentnost a odpovědnost; vyzývá EU, aby upřednostňovala financování místních organizací poskytujících pomoc mladým lidem, ženám, osobám se zdravotním postižením, osobám LGBTQI+ a dalším zranitelným skupinám;
33. vyzývá Komisi, aby v příštím víceletém finančním rámci upřednostňovala financování zaměřené na předcházení konfliktům a budování míru s cílem posílit vazby mezi humanitárními mechanismy a mechanismy reakce na krize a dlouhodobějším budováním míru a plánováním rozvoje; zdůrazňuje, že je v rámci všech humanitárních, rozvojových a mírových akcí EU důležité posílit mechanismy koordinace na místní úrovni s cílem zajistit společné a soudržné výsledky, a to i prostřednictvím přístupu „tým Evropa“; zdůrazňuje význam partnerství mezi EU a OSN při posilování trojího propojení humanitární, rozvojové a mírotrvorné činnosti, přičemž zvláštní pozornost je třeba věnovat dívkám a mladým ženám, osobám se zdravotním postižením, dětem a starším osobám ve zranitelném postavení, a zdůrazňuje význam financování systému OSN ze strany EU; domnívá se, že dynamika humanitárních zásahů, přístup k financování a účast na rozhodování jsou nadále ovlivňovány strukturálními nerovnostmi; vyzývá k inkluzivnějšímu, spravedlivějšímu a na právech založenému přístupu k humanitární politice EU, v jehož rámci budou místní a historicky marginalizovaní aktéři více zapojováni do vedení;
34. konstatuje, že anticipační opatření přijímaná v krizových situacích předcházejících humanitárním krizím jsou účinným způsobem, jak předcházet budoucím humanitárním potřebám nebo je zmírňovat a zároveň jak podpořit schopnost komunit absorbovat otřesy, přizpůsobovat se jim a budovat odolnost; vybízí Komisi a členské státy, aby zajistily, že budou zachovány investice do prevence, preventivních opatření a připravenosti na katastrofy s cílem zmírnit dopad krizí na obyvatelstvo a systémy;
35. trvá na tom, že je zapotřebí, aby přístup k anticipačním opatřením byl založen na důkazech, zejména v nestabilních prostředích ohrožených změnou klimatu, za účelem lepší dostupnosti kvalitních údajů a analýzy rizik s cílem zlepšit systémy včasného varování a začlenit předvídaní rizik do humanitárního plánování;
36. vybízí členské státy, aby výrazně zvýšily své investice do místně vedených a integrovaných anticipačních opatření, jako jsou investice do systémů včasného varování, analýzy rizik a odolnosti komunit,

a aby v zemích a regionech nejvíce ohrožených katastrofami zvýšily podíl klimatických fondů určených na posílení odolnosti a přizpůsobení se, přičemž zdůrazňuje, že je důležité do anticipačních opatření, včetně financování založeného na prognózách, a do připravenosti na katastrofy a řízení rizik, zejména v nestabilních a klimaticky zranitelných prostředích, zapojovat různorodou skupinu aktérů, včetně organizací občanské společnosti a sítí na místní úrovni;

25 let od přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000): na cestě ke genderově citlivému přístupu k humanitární pomoci

37. vítá pokrok, jehož bylo dosaženo při provádění rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) a agendy týkající se žen, míru a bezpečnosti jako základního nástroje pro zajištění toho, aby byla ve všech situacích dodržována práva žen a dívek; konstatuje, že 25 let po jejím přijetí přetrvávají obrovské nedostatky v provádění, kdy jsou ženy v mírových procesech nadále marginalizovány a neúměrně zasahovány konflikty a krizemi, mimo jiné prostřednictvím rozšířeného genderově podmíněného násilí, a že je tudíž třeba, aby EU poskytovala zvýšenou politickou a finanční podporu této agendě, která je katalyzátorem a investicí do dlouhodobého a udržitelného míru a rozvoje; vyzývá Komisi a ESVČ, aby prosazování genderové rovnosti a práv žen a posilování jejich postavení, včetně provádění cíle udržitelného rozvoje č. 5, i nadále považovaly za prioritu v rámci veškeré vnější činnosti EU; vyzývá EU a členské státy, aby upřednostňovaly provádění agendy žen, míru a bezpečnosti;
38. vyzývá všechny strany ozbrojených konfliktů, aby přijaly opatření na podporu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv žen a dívek a na jejich ochranu před všemi formami sexuálního a genderově podmíněného násilí souvisejícího s konfliktem, a zejména znásilněním, přičemž si je vědom toho, že toto násilí se během konfliktů často zintenzivňuje a může být systematicky používáno jako válečná zbraň; zdůrazňuje úzkou vazbu mezi ozbrojenými konflikty a humanitární a klimatickou krizí a nárůstem nelegální migrace, obchodování s lidmi a rizika vykořisťování, které neúměrně postihují ženy a dívky; zdůrazňuje význam aktivní, plné, rovné a smysluplné účasti žen ve všech fázích mírového procesu, včetně jednání o příměří, mediačního úsilí, prevence a řešení ozbrojených konfliktů, budování míru a obnovy po skončení konfliktu; vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby se ve strategiích pro předcházení konfliktům, mediaci a budování míru snažily více zohledňovat specifické potřeby a příspěvky žen a dívek;
39. zdůrazňuje, že ženy v humanitárním kontextu by měly být uznány nejen za oběti, ale i za iniciátorky změn, které aktivně podněcují pozitivní transformaci a utvářejí vlastní osud; zdůrazňuje zásadní úlohu, kterou hrají ženy jako aktérky v první linii a vedoucí představitelky komunit, jakož i organizace vedené ženami

v humanitárním prostředí, při úsilí o připravenost, reakci a obnovu, při poskytování služeb na záchranu životů, k nimž patří poskytování přístřeší, služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, služeb v oblasti genderově podmíněného násilí, peněžité pomoci, důvěryhodné komunitní ochrany, a které se zasazují o práva a potřeby žen, dívek a marginalizovaného obyvatelstva a podporují budování míru a rozvoj ve svých komunitách, přičemž v nestabilních státech dostávají pouze 0,3 % dvoustranné pomoci;

40. vyjadřuje politování nad tím, že místní organizace vedené ženami patří k těm, které byly nejhůře zasaženy nedávnými škrtů v oblasti zahraniční pomoci, a polovině z nich hrozí, že ukončí svou činnost, a vybízí k lepší spolupráci s těmito organizacemi v oblasti plánování humanitární pomoci²⁴; vyzývá Komisi, aby vyčlenila specifické, udržitelné, flexibilní a víceleté financování, udržovala stávající partnerství, zjednodušila přístup k finančním prostředkům a rozšířila svou podporu místním organizacím v humanitárním prostředí vedeným ženami, zajistila účinnější, inkluzivnější a odpovědnější systém, aby toho dosáhla navýšením finančních prostředků pro místní organizace vedené ženami, posílením sledování a odpovědnosti za financování humanitární pomoci pro místní organizace vedené ženami, přizpůsobením stávajících mechanismů a procesů financování tak, aby lépe odpovídaly jejich potřebám a kapacitám, jakož i zvýšením úrovně přímého víceletého financování, které je jim poskytováno; s politováním konstatuje, že téměř polovina (47 %) organizací vedených ženami a ženských organizací, které byly předmětem průzkumu, očekává, že do šesti měsíců ukončí svou činnost, pokud bude přetrvávat stávající úroveň financování, zatímco více než třetina (35 %) zůstává v pasti nejistoty, není schopna plánovat nebo udržet svou činnost, a pouze 18 % uvádí, že předpokládají, že budou schopny zůstat v provozu déle než rok²⁵; vyzývá Komisi a členské státy, aby 5 % své pomoci v nestabilních situacích poskytovaly organizacím vedeným ženami a organizacím hájícím práva žen prostřednictvím flexibilního a dlouhodobého financování, mimo jiné tím, že v příštím VFR vyčlení alespoň 5 % finančních prostředků určených na oficiální rozvojovou pomoc na podporu těchto organizací;
41. vybízí Komisi, ESVČ a členské státy, aby v rámci humanitárních intervencí prosazovaly přístupy zohledňující gender a aby zvýšily svou podporu účasti žen na rozhodovacích procesech v oblasti humanitární pomoci, podporovaly vytváření podmínek umožňujících, aby se ženy v krizových situacích mohly ujímat vedení, a aby zajistily, že jejich perspektivy a potřeby budou při navrhování a poskytování

²⁴ UN Women, „Humanitarian funding cuts threaten women’s rights: What’s at stake and how to help“, 13. května 2025.

²⁵ UN Women, duben 2025: „At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women’s organizations in humanitarian crises worldwide“, duben 2025.

pomoci přednostně zohledňovány, v souladu s cíli rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000); vyzývá Komisi, aby při veškerém humanitárním plánování uplatňovala inkluzivní, průřezový a genderově citlivý přístup a zohledňovala specifické potřeby a práva žen, dívek, osob se zdravotním postižením, osob LGBTQI+ a dalších marginalizovaných skupin; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily smysluplné zapojování těchto skupin do navrhování, provádění a hodnocení programů humanitární pomoci; domnívá se, že v rámci humanitární pomoci financované EU je nezbytné se přednostně zaměřovat na osoby se zdravotním postižením a řešit zejména potřeby a priority žen a dětí se zdravotním postižením, mimo jiné poskytováním finančních prostředků místním organizacím a sítím žen a dívek se zdravotním postižením, které mají často nejlepší předpoklady k tomu, aby reagovaly na vzniklé potřeby, ale které jsou nejvíce postiženy škrty ve financování;

42. vyzývá Komisi, aby zajistila, že v rámci reformy a restrukturalizace humanitárního systému v procesu humanitární obnovy pod vedením OSN bude genderová rovnost i nadále prioritou, a aby chránila financování a kritické mechanismy, jako je zachování zvláštního klastru v rámci humanitárního systému, který zahrnuje specifická opatření v oblasti genderově podmíněného násilí, genderové ochrany a ochrany před sexuálním vykořisťováním a zneužíváním, jakožto kritické služby na záchranu životů; vyzývá Komisi, aby zajistila systematické provádění důkladné genderové analýzy, shromažďování údajů rozčleněných podle pohlaví, sestavování rozpočtu zohledňujícího genderovou rovnost a posuzování dopadů na genderovou rovnost, jakož i rozvoj specializovaných odborných znalostí v oblasti genderové rovnosti v Komisi, podporovala tyto úlohy v partnerských organizacích a aby i nadále posilovala využívání unijního ukazatele pohlaví a věku; vítá rostoucí počet a formální uznání kontaktních osob pro otázky genderu (GFP), přičemž je nyní má 99 % delegací EU a 87 % útvarů ústředí;
43. znovu opakuje, že ve všech humanitárních intervencích je třeba se přednostně zaměřovat na vhodné a včasné služby v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, mimo jiné zavedením souboru počátečních minimálních služeb (MISP) pro reprodukční zdraví v mimořádných situacích a přechodem na komplexní služby, pokud to situace dovoluje;
44. znovu vyzývá EU a její členské státy, aby plně provedly rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) i navazující rezoluce; v tomto ohledu vítá pokrok, jehož bylo dosaženo v souvislosti s akčním plánem EU pro ženy, mír a bezpečnost a akčním plánem GAP III, a zdůrazňuje, že je důležité, aby Komise předložila akční plán GAP IV, a že jsou pro jeho provádění zapotřebí odpovídající zdroje; vyjadřuje politování nad tím, že od zavedení plánu GAP III má genderovou rovnost jako hlavní cíl pouze 3,8 % všech genderově citlivých/cílených opatření; vyzývá Komisi k zajištění toho, aby 85 % veškerých nových vnějších

akcí zahrnovalo gender jako významný nebo hlavní cíl a aby na programy, které budou mít mezi svými hlavními cíli genderovou rovnost, bylo v každé zemi přiděleno 20 % oficiální rozvojové pomoci;

45. vyjadřuje vážné znepokojení nad rostoucím vlivem ultrakonzervativních, antigenderových a náboženských fundamentalistických hnutí – v rámci EU i mimo ni –, jejichž cílem je oslabit základní práva žen a dívek, a to i v humanitárním kontextu; zdůrazňuje, že tato hnutí často šíří dezinformace, stigmatizují služby v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a oslabují ochranu žen před genderově podmíněným násilím; vyzývá Komisi, ESVČ a členské státy, aby zajistily, že humanitární programy financované EU budou i nadále pevně zakotveny v mezinárodních normách v oblasti lidských práv a genderové rovnosti, a aby aktivně podporovaly organizace občanské společnosti, na něž se zaměřují subjekty vystupující proti lidským právům;
46. varuje před institucionálním násilím a nedbalostí ze strany humanitárních subjektů, včetně plánování, které nezohledňuje genderovou rovnost, prostředí nebezpečného pro ženy a LGBTQI+ osoby a nedostatečné odpovědnosti za porušování práv; požaduje závazné normy pro zohledňování rovnosti žen a mužů, komplexní systémy podávání zpráv a politiky nulové tolerance ve všech humanitárních operacích financovaných EU;
 -
 - ◦
47. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropské službě pro vnější činnost.